

บทคัดย่อภาษาไทย

รหัสโครงการ: RDG5450027

ชื่อโครงการ “การสังเคราะห์งานวิจัยการท่องเที่ยวและทิศทางการวิจัยในอนาคต”

ชื่อนักวิจัย นริศ คำแก่น, พรรณี สวนเพลง และ เบญจพร ดามาพงศ์

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) สำรวจปริมาณงานวิจัยและทบทวนผลงานวิจัยการท่องเที่ยวของ สกว. 2) วิเคราะห์แนวโน้มการศึกษารวบรวมขอบเขตการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย 3) สังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและบริการ และ 4) จัดทำระบบฐานข้อมูลงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและบริการ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ทั้งที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ เพื่อสร้างข้อสรุปจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก สกว. คัดเลือกเฉพาะที่มีรหัสโครงการเป็น RDG และ PDG และงานวิจัยเสร็จสิ้นแล้ว ระหว่างปี พ.ศ.2545-2553 โดยสามารถสืบค้นรายงานฉบับสมบูรณ์ได้จาก e-library.trf.or.th ระหว่างเดือน พฤษภาคม – ตุลาคม พ.ศ.2554 จำนวน 151 เล่ม

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ จากผลการประมวลงานวิจัย สามารถจัดจำแนกออกเป็น 8 กลุ่มการท่องเที่ยว ตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 งานวิจัยในกลุ่มการท่องเที่ยวสามอันดับแรก ได้แก่ กลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ กลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา และกลุ่มท่องเที่ยวมหัศจรรย์สองสมุทร

2. ผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ จากผลการสังเคราะห์เนื้อหาของงานวิจัย สามารถจัดจำแนกออกเป็น 3 กิจกรรมหลัก ได้แก่ 1) การดำเนินงานด้านอุปสงค์ของการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เน้นการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มตลาดเป้าหมาย/กลุ่มที่มาท่องเที่ยว 2) การดำเนินงานด้านอุปทานของการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เน้นการศึกษาเกี่ยวกับที่พักแรม ร้านค้าของที่ระลึก ธุรกิจคมนาคม/ขนส่ง มัคคุเทศก์/ล่ำมแปล ภัตตาคาร/ร้านอาหาร พื้นที่/แหล่งกิจกรรมท่องเที่ยว และ 3) แนวทางการพัฒนาคุณภาพระหว่างอุปสงค์และอุปทาน ส่วนใหญ่เน้นการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการพัฒนาและแก้ปัญหา ด้านการตลาดและด้านการให้บริการ

3. ช่องว่างของการวิจัย ที่ค้นพบจากสังเคราะห์การวิจัย แบ่งเป็น 2 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านนโยบาย 1.1) ไม่มีการกำหนดนโยบายในการพัฒนางานวิจัยอย่างเป็นรูปธรรม 1.2) ไม่มีการกำหนดนโยบายในการประเมินผลงานวิจัยที่ได้ให้ทุนสนับสนุนไปแล้ว 1.3) กรอบนโยบายการพิจารณาในการสนับสนุนการวิจัยยังไม่ครอบคลุมทุกด้าน 1.4) ขาดกรอบนโยบายด้านการให้ทุนสนับสนุนการวิจัยด้านการตลาดการท่องเที่ยวทุกรูปแบบ 1.5) ขาดการกำหนดนโยบายในการให้ทุนสนับสนุนการวิจัยทุกพื้นที่ท่องเที่ยว 1.6) ขาดงานวิจัยด้านอุปสงค์และอุปทานเกี่ยวกับการบริการของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแบบใหม่ 1.7) ขาดงานวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัจจัยทางด้านเศรษฐศาสตร์และแนวโน้มนโยบายด้านการท่องเที่ยว 1.8) ขาดการวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของตลาดการท่องเที่ยวในต่างประเทศ 2) ด้านการพัฒนา 2.1) ขาดงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนตามบริบทของประเทศ 2.2) ขาดการพัฒนาต้นแบบหรือแนวทางการปฏิบัติที่ดีด้านการท่องเที่ยว

2.3) ขาดการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการกับอุตสาหกรรมอื่น 2.4) ยังขาดการวิจัยเพื่อพัฒนาตราสินค้าและการติดตามตราทางด้านการท่องเที่ยว 2.5) ขาดการวิจัยเพื่อสร้าง “มูลค่า” ของการตลาดการท่องเที่ยว และ 2.6) ขาดการสังเคราะห์และถอดองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนา

4. ผลการศึกษาแนวโน้มของการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการสามารถเสนอแนะการท่องเที่ยวในอนาคต ทั้งหมด 8 เรื่อง ได้แก่ Medical Tourism, IT for Tourism marketing, MICE, Gastronomic Tourism, Handicraft Tourism, EVENT Tourism, Sport Tourism และ Shopping Tourisms

5. ผลการวิเคราะห์ SWOT สามารถเสนอแนะกลยุทธ์ในการให้ทุนสนับสนุนการวิจัยของ สกว. ทั้งหมด 11 กลยุทธ์ (3-SO 4-WO 3-ST 1-WT) แบ่งเป็น 1) กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) จำนวน 3 กลยุทธ์ 2) กลยุทธ์พัฒนาภายใน (WO Strategy) จำนวน 4 กลยุทธ์ 3) กลยุทธ์ปรับภายนอก (ST Strategy) จำนวน 3 กลยุทธ์ และ 4) กลยุทธ์เชิงปรับภายใน (WT Strategy) จำนวน 1 กลยุทธ์

Code: RDG5450027

Title: Synthesis of Tourism Research and Trend of Future Research

Authors: Narisa Kamkean, Pannee Suanpang, Benjaporn Damapong

Abstract

The objective of this study was to 1) survey and review research results related to travel and tourism research funded by the Thailand Research Fund (TRF); 2) analyze trends in research scope and methodology in the tourism industry; 3) synthesize knowledge of research on tourism and services industries and their development in Thailand and 4) establish a database for research on the tourism industry and services industry that can be easily accessed.

The synthesis of TRF-funded research was related to tourism and travel in Thailand and completed during the years 2001-2010. One hundred and fifty-one of RDG and PDG research projects were retrieved from www.e-library.trf.or.th during May – October 2011. The selected research reports were synthesized by qualitative and quantitative research methods as well as primary and secondary data to lead to the research conclusion.

The results of the studies were as follows:

1. The quantitative analysis was investigated the process of tourism and travel-related research through the 151 TRF-funded projects previously mentioned. Most were conducted in south esan, followed by northern lanna and southern sea of Thailand, respectively.

2. The qualitative analysis was classified into three main activities:

- 1) The tourism demand-side activities which mostly focused on the content of target markets and tourists.

- 2) The tourism supply-side activities. Most of the research examined accommodation, souvenir shops, transportation, tour guides, restaurant and tourism locations and activities.

- 3) The guidelines of the demand-supply equilibrium. The main topics covered the guidelines for improving and solving marketing problems as well as the guidelines for improving and problem solving in tourism services.

3. Research gap was found in two issues:

- 1) Tourism policy: 1.1) No clear strategic policy for tourism research and development 1.2) No defined policy evaluation for outcome and impact of the

research projects 1.3) No cover policy framework in every tourism research themes 1.4) Lack of research funding policy for all tourism marketing information 1.5) Lack of long term research funding policy in all tourism locations and attractions 1.6) Lack of demand-supply research studies in modern tourism 1.7) Lack of research into the economic impact and trends of tourism industry and 1.8) Lastly, lack of the studies on an analysis of market trends and competition.

2) Tourism development: 2.1) Lack of research in sustainable tourism 2.2) Lack of research in best practice as a benchmark for tourism facilities 2.3) Lack of research in tourisms' link to other industries. 2.4) Lack of research to develop brand and brand tracking 2.5) Lack of research in value creation in the tourism industries and 2.6) Lastly, Lack of synthesis of knowledge information to support the tourism development.

4. Trend of tourism research topics should focus on 8 modern tourisms including medical tourism, IT for tourism marketing, MICE, gastronomic tourism, handicraft tourism, event tourism, sport tourism and shopping tourism.

5. SWOT analysis was conducted and 11 strategies (3-SO 4-WO 3-ST 1-WT) were proposed for further research funding.